

Bardakçı, Çorum Mutasarrıflığı'na ilk önce vekâleten atanmış, asâletinin tasdiki 13.05.1336 (1920) tarihinde olmuştur.

Çankırı Sancağı Mutasarrıflığı:

11 T.ev. 1337 (1921)

23 T.ev. 1337

8 Eylül 1338 (1922)

Denizli Sancağı Mutasarrıflığı ve Vilâyeti Valiliği:

1 Teşrinievvel 1339 (1923) tarihinden itibaren bütün mutasarrıflıklar vilâyet adde-dilerek statüleri değiştirilmiştir.

3 Eylül 1338 (1922)

5 T.ev. 1338

26 Haziran 1341
(1925)

Diyarbakır Vilâyeti Valiliği:

27 Mayıs 1341 (1925)

12 Temmuz 1341

3 Eylül 1926

Elaziz (Elazığ) Vilâyeti Valiliği:

15 Ağustos 1926

4 Eylül 1926

5 Kasım 1929

Çorum Vilâyeti Valiliği:

6 Kasım 1929

13 Kasım 1929

4 Mayıs 1933

Konya Vilâyeti Valiliği:

15 Nisan 1933

10 Mayıs 1933

31 Aralık 1938

Bardakçı'nın görev yerleri, tarihlerine göre takip edildiğinde, ilk görev yeri olan Bursa Maiyyet Memurluğu ile Çifeler Nâhiyesi Müdürlüğü arasında iki yıla yakın bir boşluk görülecektir. Maiyyet Memurluğu'ndan istifayla ayrılmış olan Bardakçı, bu müddet zarfından İstanbul'da ticaretle uğraşmıştır. Ayrıca Çorum Mutasarrıflığı'ndan sonra 29 Eylül 1337 (1921) tarihinde Ertuğrul (Bilecik) Mutasarrıflığı'na tayin edilmişse de görev yerine gitmeden tayin yeri değiştirilerek Çankırı Sancağı Mutasarrıflığı'na gönderilmiştir. Son vazifesi olan Konya Valiliği'nden idârî lüzum sebep gösterilerek 28.12.1938 tarih ve 10117 no'lu kararname ile vekâlet emrine alınmış, 18.02.1939 tarih ve 2/10383 sayılı kararname ile emekli edilmiştir (3).

Millî Mücadele Sırasındaki Hizmetleri

Ali Cemâl Bardakçı Millî Mücadele'nin başladığı tarihlerde Haymana kaymakamıdır. Millî Hükümet'in Ankara Valiliği'ni üstlenen Yahya Galip (Hakan) Bey tarafından 1919 yılının Eylül sonlarına doğru Ankara Polis (Emniyet) Müdürlüğü'ne getirilir. Bu vazifesi sırasında tahrirat kâtibini Haymana Kaymakamlığı'na vekil bırakan Bardakçı,

3) 118 No'lu S.D. (Bardakçı'nın sicil defteri ve Terceme-i Hal Varakası). Bardakçı'nın, Çankaya'nın eserindeki biyografisi (C. IV. sf. 1222) sicil defteri ile karşılaştırıldığında, bir takım yanlışlıklar olduğu görüldü. Eserde tayin tarihleri umumen ay ve gün olarak verilmiştir. Kalecik Kaymakamlığı'na atanma tarihi Nisan 1917 değil, 11 Temmuz 1917'dir. Çorum Mutasarrıflığı'nda asâletinin tasdik tarihi 2 Mayıs değil, 13 Mayıs 1920'dir. Çankırı Mutasarrıflığı'na tayini Kasım 1921 değil, 11 Ekim 1921'dir. Denizli Mutasarrıf ve Valiliği'ne tayini Ekim 1924 değil, 3 Eylül 1922'dir. Diyarbakır Valiliği'ne tayini Nisan 1925 değil, 27 Mayıs 1925'dir. Elâziz Valiliğine tayini Eylül 1928 değil, 15 Ağustos 1926'dır. Çorum Valiliği'ne tayini Mart 1931 değil, 6 Kasım 1929'dur. Emeklilik tarihi ise, 30 Aralık 1938 değil, 18 Şubat 1939'dur. Bardakçı'nın görev yer ve tarihleri İl Yıllıklarından da kontrol edildiğinde yanlış ve eksiklikler ortaya çıkmaktadır.

1973 Yıllıklarına Göre:

Denizli	İ.Y.	Cemal Bey	1922-1923
Diyarbakır	İ.Y.	Cemal Bey	25 Temmuz 1925-3 Eylül 1926.
Elazığ	İ.Y.	Cemal Bardakçı	4.9.1926-5.11.1929
Çorum	İ.Y.	Cemal Bardakçı	2.10.1929-15.4.1933
Konya	İ.Y.	Cemal Bardakçı	30.5.1933-31.12.1938

1973'de çıkan il yıllığından evvel 1967'de çıkan Denizli İl Yılığın sf. 7'de soy ismiyle, Cemal Bardakçı ifâdesi ve 19.7.1338-25.5.1341 tarihleriyle, Diyarbakır İl Yılığın, sf. 6'da 12 Temmuz 1341-3 Eylül 1926 tarihleri ile verilmesi ilgi çekicidir. Bu iki il yıllığında 1967 bilgileri, 1973 bilgilerine kıyasen daha yeni ve sağlıklıdır. İl yıllıklarındaki tarihler umûmen, Çankaya'nın eserindeki Bardakçı'nın biyografisine oranla daha az hatalıdır. Ayrıca Türk İdare Dergisi, S. 362, sf. 219'da verilen biyografi de Çankaya'nın eserinden faydalanılarak yazıldığı için, aynı tarih ve bilgi hatalarını ihtivâ etmektedir.

Heyet-i Temsiliye'nin Ankara'ya gelişine kadar burada görev yapmış; Atatürk'ün Ankara'ya geliş hazırlıklarında ve karşılama törenlerinde büyük hizmetler vermiştir (4).

Atatürk'ün Ankara'ya ulaştığı günlerde, Çorum'da Hükümet Doktoru Atf ile Kadifeoğlu Abbas adlarında iki şahsın halkı Kuva-yı Milliye aleyhine tahrik ettiği haberi istihbar olunur (5). Bunun üzerine Atatürk tarafından kabul edilen Bardakçı, gerekli direktifleri alarak önce vekâleten, ardından da asâleten Çorum Mutasarrıflığı'na atanır.

Bardakçı, Ankara Valisi Yahya Galip (Hakan) Bey'in Millî Hükümet'in atadığı ilk vali ve kendisinin de ilk mutasarrıf olduğunu söylemektedir (6).

Çorum Mutasarrıflığı'na tayini üzerine Ankara'dan hemen yola çıkan Bardakçı, Sungurlu üzerinden 21 Nisan 1336 (1920) da Çorum'a ulaşır ve vazifesine başlar. Çorum'da, daha Sungurlu'da iken telgraf çekerek tevkifini istediği Dr. Atf ve Abbas'ın firar ettikleri haberini alır (7). Bu sebeple bütün kazalara telgrafla iki firarının yakalanması emrini bildirir. Ayrıca, zaman geçirmeden İskilip, Osmançık gibi kazaları teftişe çıkar

4) Bardakçı, "Atatürk'ün Ankara'ya İlk Gelişi" Yakın Tarihimiz, C.I, sf. 104 vd. Anadolu, sf. 9.

5) Çankaya, C.IV, sf. 1222 Çorum İl Yılı, 1973, sf. 97.

6) Bardakçı, Anadolu, sf. 11, 143. İl 8 no'lu S.D. Ayrıca, Yahya Galip (Hakan) Bey hakkında geniş bilgi için bkz. Kâmil Erdaha, Millî Mücadelede Vilâyetler ve Valiler, sf. 246 vd. İstanbul 1975.

7) Anadolu, sf. 97, 100, 101 (Dr. Atf ve Kadifeoğlu Abbas hakkında çeşitli kaynaklarda verilen bilgileri özetlemekte fayda vardır:

Amavut asıllı olduğu söylenen Dr. Atf, Tıbbiyede okurken işlediği siyâsî bir suçtan dolayı sürgün edilmiş, 1908 Meşrutiyeti'nden sonra öğrenimini tamamlamış ve Çorum Hükümet Tabibliği'ne atanmış. Görevi sırasında verdiği bir adli rapora ilgili olarak açığa çıkarılmış. Bu sırada Ankara'da açılacak olan Meclis'e Çorumda seçilen beş kişi arasına girerek Çorum Mebusu olmuş, fakat bir süre sonra "kanaati siyâsiyeme uygun bulmadığım Çorum Mebusluğu'ndan istifa ediyorum" diyerek ayrılmıştır. (Dr. Pertev Kalelioğlu, Merkez İlköğretim Müdürlüğü'nden emekli öğretmen Mahir Tümer, Osman Köstekci ve Behçet Eyyupoğlu'ndan alınan bilgilere göre) Çorum İ.Y., 1973 sf. 97-98.

Kadifeoğlu Abbas'ın ise Çerkes asıllı olduğu söylenmektedir. Çorum Nüfus Müdürlüğü'nden alınmış bilgiye göre annesi Hatice, babası Hacı Mehmet'tir. İki eşi Hasibe ve Bakiye'den olma üç oğlu üç kızı vardır. İkinci eşi Bakiye (Belkis)'de Çerkes asıllıdır. Aslı Amasyalıdır. Abdal Bodu köyünden Arkas Efendi'nin üvey kızıdır. Kadifeoğlu Abbas Çorum'da Hürriyet ve İtilaf Fırkası taraftarıdır. (Mahir Tümer'den alınan bilgilere göre) Çorum İ.Y. 1973, sf. 94, 98. Hürriyet ve İtilaf Fırkası hakkında geniş bilgi için bkz. T. Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Partiler, C.I. Sf. 263 vd. 2. Bs. İstanbul 1984. Ali Birinci, Hürriyet ve İtilaf Fırkası, İstanbul 1990.

Bardakçı, Kadifeoğlu Abbas'ın Ankara, Konya ve Eskişehir arasındaki köylülerin büyük ve küçük baş hayvanlarına musallat olduğunu, Haymana Kaymakamı iken kendisini yakalayıp adalete teslim ettiğini söylemektedir. (Anadolu, sf. 8) Daha sonra tahliye edildiği anlaşlan Abbas'tan Atatürk de Nutuk'ta bahsetmektedir. Atatürk, Çerkes Ethem bahsi içinde Abbas'dan şöyle söz etmektedir. "Efendiler Ethem ve arkadaşları, Ankara kurbünde Haymana'da ayrıca bir kuvvet cem'ine teşebbüs ettiler. Sirkat maddesinden Ankara'da mevkuף iken bilâhare tahliye olunan Van mültecillerinden Musa Beyzade Abbas namında biri, elinde vesika olduğu halde beş on kişi ile Haymana havalisinde efrad olundukları başladı. Bu adam 19 Kânunuevvelde (1920) derdest edilmiş ve Ankara İstiklâl Mahkemesi'ne tevdi edilmişti. Bunu derdest etmek ve avanesini dağıtmak için hususî ve seri tertibat almak lâzım geldi. Bu maksatla Haymana'ya gönderilen hususî bir kuvvet, elyevm mebus bulunan Recep Zühtü Bey kumandasında sevk olunmuştu. Recep Zühtü Bey, Abbas'ı üç refikiyle derdest ettikten sonra mühim bir hücumu manuz kalacağını kaviyen melhuz gördüğünden, mevkuףları, yolunu tebdil ederek Polath üzerinden trenle Ankara'ya getirmeye mecbur olmuştu." Nutuk-Söylev, C.II, sf. 714, T.T.K. Ankara 1984)

Bardakçı, sonradan öğrendiğine istinâden, Atf ile Abbas'ın Çorum'dan kaçtıktan sonra Samsun'a geçtiklerini, oradan bir Amerikan torpidosu ile İstanbul'a ulaştıklarını, kendilerine Çorum muharras üyesi süsü vererek Vahideddin'in huzuruna kabul olunduklarını ve dördüncü rûbenden birer Mecidi nişanı ile taltif edildiklerini yazmaktadır. (Anadolu, sf. 103). Çorum İ.Y.'nda ise Atf ile Abbas'ın Millî Kurtuluş Zafarından sonra Yunanistan'a kaçtıkları ve orada öldükleri ifâde edilmektedir. (sf. 97).

Buraya kadar verdiğimiz bilgiler, Çorum İ.Y.'nda şahıslara ve Bardakçı'nın eserlerindeki ifâdelerine dayanmaktadır. Bardakçı'nın Haymana Kaymakamı iken, (Mayıs 1919'da) hırsızlık suçuyla tevkif ettiği, Abbas'ın sonra nasıl tahliye olduğu ve Nisan 1920'de Bardakçı Çorum'a atandığı dönemde tekrar nasıl sahneye çıktığı bilinmemektedir. Ayrıca, İstanbul'a, Millî Mücadele'nin sonunda da Yunanistan'a kaçtığı belirtilen Abbas'ın, 19 Kânunuevvel 1920'de yakalanarak Ankara İstiklâl Mahkemesi'ne sevk edildiği Nutuk'ta belirtilmektedir. Dolayısıyla Abbas'ın buradan nasıl kurtularak İstanbul'a kaçtığı da pek anlaşılamamaktadır. Kaynaklarda verilen bilgilere göre, Millî Mücadele'nin başlarında Çorum'da sahneye çıkan Kadifeoğlu Abbas ile Atatürk'ün Nutuk'ta bahsettiği Musabeyzade Abbas'ın aynı kişiler olduğu hususu ve kaynaklarda Dr. Atf ve Abbas hakkında verilen bilgilerin sıhhati şüphe ile karşılanmalıdır.)

ve buralarda umûmî toplantılar düzenleyerek halka, millî hareketin sebepleri ve gayeleri hakkında bilgiler verir. 19 Mayıs 1920'de Çorum'a döner ve aşağıya aldığımız telgraf metnini yazarak bütün kazalara gönderir:

"Milletin müdâfaa-i istiklâl ve mevcudiyeti emrinde girmiş olduğu tarîk-i mücâhededeki azim gayretini kesretmek maksadile düşmanlarımızın her taraftan mübârek vatanımıza saldırdıkları malumdur.

Ahâlinin tenvîr ve irşâdi emrinde ammeye tefhîm olunması lâzımdır ki din, mal, can ve nâmus tehlikededir. Eskiden atalarımıza tam dörtyüz sene kölelik etmiş bulunan yunanlılar, bugün memleketimizi çiğnemek üzere yürümüşlerdir. Allah'ın, peygamberin her müslümana emri, islâmiyeti, vatanını, milleti kurtarmaktır. Müslümanların kökünü kırmak için masum çocuklarımızı parçalıyorlar. Müslüman malını, yağma ediyorlar. Kızlarımızın, kadınlarımızın ırzlarına geçiyorlar. Bugün yüreğinde imâni olan her müslüman silâhını kapıp her taraftan akın akın hududa koşmazsa, yarın Yunan sürüleri Anadolu'nun her tarafına girerek cana, ırza, mala kastedeceklerdir. O zaman her iş bitecek, son pişmanlık fayda vermeyecektir. Bugün düşmanlarımızın karşısında ölümden korkarak gülmeyecekler, ölümden kurtulamayacaklardır. Yarın yunanlılar gelip kendilerini köylerinde karılarının koynunda keseceklerdir. Bugün millet gayrete gelmezse Türkiye mahvolup bitecektir. Türkiye de biterse yeryüzünde artık müslümanlıktan eser kalmayacaktır. Kaza ve nâhiye dahilindeki köylerin mıntakalara ayrılarak, her mıntakaya halkın teveccüh ve itimâdına mazhar olmuş zevâttan mürekkep heyetler gönderilmek suretile herkese bu tehlikelerin ve amâlî milliyenin lâyikile anlatılmasına dair olan evvelki tebliğâtımı bir daha hatırlatmayı faydalı buluyorum.

Bu yoldaki faaliyetin artırılmasını ve icabeden mıntakalara bizzat gidilmesini ve her halde umûmun Büyük Millet Meclisi'nin kanunlarına, emirlerine mutlak itaatlarını ve milleti bu yoldan ayırmağı istihdaf eden hainâne ve cahilâne propogandalara kulak asmamalarını temin edecek nesâyih ve tebliğatta bulunulmasını ehemmiyetle rica ederim.

19 Mayıs 1336
Mutasarrıf Ali Cemâl" (8).

Bu mühim tebliğatın hayata geçirilmeye çalışıldığı sıralarda bölgede, bir başka fitne kazanı kaynatılmakta, Millî Hükümet'in alevîleri kıracağına dair propogandalar yapılmaktadır. Nüfusunun beşte biri (elli bin) Alevî olan Çorum'da bu tahriklerin yaratacağı kargaşa ve vehâmeti iyi kavrayan Bardakçı, Alevîleri daha iyi tanıyıp anlamak ve Millî Hükümet'e gâileler açabilecek fitnecileri engellemek maksadıyla bir araştırma yapmak ihtiyacı duyar ve Alevîlerin bağlı buldukları Hacı Bektaş'a gider. Şeyh Cemalettin Efendi ile görüşür, samimiyet kurar ve millî davâya bağlılığını pekiştirir (9). Şeyh Cemalettin Bardakçı'yı gizli toplantılarına kadar sokmuş ve toplantılarda görüşüp duyduklarını âleme ilan etmesini istemiş, burada ahlâka ve namusa aykırı işler yapıldığını ispat ederek, yakışsız ithamların haksızlığını bizzat göstermiştir. Bardakçı buradaki müşâhedeleri neticesinde Alevîlere yöneltilen haksız ithamların, tarihî hadiselerin gelişimi sırasında uydurulduğu kanaatine varır (10). Toplumda var olan Alevî-Sünnî ayrımına karşı mücâdele eder. Millî Birlik ve bütünlüğe en fazla ihtiyaç hissettiğimiz, Millî Mücâdele döneminde gerekli tedbirleri alarak, Anadolu'da bir mezhep çatışmasının ortaya çıkmasına müsaade etmemiştir.

8) Anadolu, sf. 144-145.

9) Alevilik, sf.3 vd. Atatürk Sivas'tan Ankara'ya giderken Hacı Bektaş'a uğramış, burada Şeyh Cemalettin Efendi ile görüşerek, onu millî davâya bağlamıştı. (Bkz. M.F.Kansu, Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber, C.II, sf. 494. T.T.K., Ankara 1988).

10) Alevilik, sf. 60.

Bardakçı, Çorum Mutasarrıfı iken Çapanoğulları isyanını da yakından takip etmiştir. Bilhassa şakilerin yakalanmasında hizmetleri olmuştur. Bu isyanın gelişimini Anadolu İsyancıları adlı eserinde gün ve gün izah eder (11).

Bardakçı, Ekim 1921'de Çorum'dan ayrılarak Çankırı Sancağı Mutasarrıflığı'na gitmiş, Eylül 1922'de de buradan Denizli Sancağı Mutasarrıflığı'na giderek, millî dâvaya gönülden bağlı bir idâreci sıfatıyla hizmet vermiştir. Millî Mücadele esnâsındaki üstün gayret ve fedakârlıklarından dolayı Elazığ valisi iken beyaz şeritli istiklâl madalyası ile taltif edilmiştir. Bu özelliği ile vatanî hizmet tertibinden maaş almış idârecilerimizdendir (12).

Cumhuriyet Dönemindeki Önemli Bazı Hizmetleri

Bardakçı, Cumhuriyet dönemine Denizli valisi olarak girmiştir. Denizli'den sonra, Şeyh Sait İsyanı'nın hemen akabinde tayin edildiği Diyarbakır ve Elazığ Vilâyetleri'ndeki idâri hizmetleri çok önemlidir.

Bardakçı, karşılaştığı büyük-küçük her türlü meseleyi çözmenin yolunun ilim ve araştırmadan geçtiğine inanan bir şahsiyettir. Anlayışının tabii bir neticesi olarak buralarda sık sık araştırmalar yapmış ve bunların sonuçlarını çözüm yolları ile birlikte üst makamlara bir raporla bildirmiştir (13). Millî birlik ve beraberlik hususunda çok hassastır. Valilik yaptığı dönemde buralarda devlet nüfuzunun zayıflığı meselesini ele alarak, bu nüfuzun ne şekilde zayıflatıldığını uzun uzun izah eder. Aksaklıkları tek tek sebep-sonuç ilişkisi içinde çözüm yolları ile birlikte ortaya koyar. Devlet nüfuzunun yeniden tesisi için ağalık sisteminin yıkılmasını ve toprak reformunu zarûr görmektedir (14).

Düşünen ve düşündüklerini icraatuna dökabilen vali Bardakçı, özellikleri ile dönemine mührünü vurmasını bilmiştir. Onun raporları ve istekleri doğrultusunda bir takım kanunlar çıkarılmıştır (15).

- 11) Anadolu, sf. 147-148, Çapanoğlu isyanı hakkında Bkz. A. Y. Ocak "Millî Mücadele'de Çapanoğlu İsyanı", Türk Kültürü Araştırmaları, S. VII-VIII-IX-X, Ankara 1970-73, sf. (83-149).
- 12) İl8 No'lu S.D. 66 no'lu İstiklâl Madalyası Kanununun 5. Maddesine göre meclis azalarına verilecek şeridin rengi yeşil, cephede yararlılık gösterenlerinki kırmızı, geri hizmetlerde de beyazdır. Hem meclis üyesi, hem de cephede bulunanların şeridinin yarısı kırmızı yarısı beyazdır. Bkz. Türk İdare Dergisi, S. 362, Ekim 1983, sf. 142. Ayrıca aynı eserin 151. sahifesinde yer alan İstiklâl Madalyası alan idâreciler listesinde, sıra 96, kütük no 6584'te bahs olunan Cemal Bey, Cemal Bardakçı'dır.
- 13) İlhan Murat "Güneydoğu Anadolu İle İlgili Kayıp Rapor", Zaman, 22-23 Eylül 1990, sf.2 devşirmelerle, sf. 220. (Birer nüshasında Sicilindeki Dosyasında olması düşünülen bu raporlardan sicilde herhangi bir iz bulunamadı.)
- 14) Devşirmeler... ve Bizde.... adlı eserlerinde bu fikirleri işlemektedir.
- 15) Bizde, sf. 52-53. Türkiye Cumhuriyeti'nde Ayaklanmalar (1924-1938), sf. 375-376, Genelkurmay Harb Tarihi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1972. Bardakçı eserinde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun bazı maddelerinde yapılan değişikliklerin raporlarına istinaden yapıldığını söylemektedir. (Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu'nun bazı mevaddını muaddil kanun. 15 Şubat 1926, Kanun no: 739 Resmî Ceride ile neşr tarihi: 21 Şubat 1926. S. 303. Düstur, Tertip 3, C.7, sf. 233, Ankara 1944). Değişikliklerle, cinayetle mahkum ve zan altında bulunanların muhakemelerinin gayrimevkuf olarak yapılması sağlanmış oluyordu. Bardakçı, isyanın bastırılmasında bu kanunun çok faydalı neticeleri olduğuna inanmaktadır. 13 Nolu dipnotumuzda referans olarak verilen, Zaman Gazetesi'nde yayınlanmış makalede 3 Aralık 1341 (1925) tarihli, İçişleri Bakanlığı'na gizli bir rapor gönderildiği, Atatürk'ün mesele ile bizzat ilgilenecek, bu rapora istinaden iki kanun tasarımsı meclise sevk ettirdiği ifade edilmektedir. Verilen kısa bilgilerden bu kanunların neler olduğunu tamamen tespit etmek mümkün olamamaktadır. Yalnız kanunlardan birinin sözü edilen ve yukarıda referansını verdiğimiz Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda yapılan değişiklikler olduğu anlaşılmaktadır. Makalenin yazarı, "İlhan Murad" müsteâr ismiyle Zaman Gazetesi'nde, köşe yazarlığı yapan ve halen Almanya'da yaşayan Gazeteci İlhan Bardakçı'dır. İlhan Bardakçı, rahmetli Cemal Bardakçı'nın oğludur. Babası hakkında şüpheli bilgilerimizin aydınlatılması ve daha geniş bilgi-belge talebi ile sayın İlhan Bardakçı'ya bir mektupla ulaşılmaya çalışıldı, fakat, maalesef kendisinden ne müsbet ne de menfi hiçbir cevap alınmadı.

Cumhuriyet'te onun Elâzığ'daki hizmetleri şöyle ifâde edilmektedir: "Elâziz vilâyetinde bulunduğu sıralarda Dersim, Türkler için ikinci bir Yemen olmaktan kurtulmuştu. Oralarda yaptığı ilmî tetkiklerle Dersimlilerin Türk olduğunu ve el'an Türk Kültürü ile çerçevesi bulduklarını meydana çıkararak, bunu Dersimliler'e de anlatmıştır" (16).

Halkla İlişkileri

Vali Bardakçı gittiği her yerde hemen halkla kaynaşmasını bilen, halka açık ve gayet müşfik bir idâre adamıdır. Esasen valilikteki başarıları da bu özelliğine dayanmaktadır. Çoğu zaman devlete karşı halkın yanında yer almış, devlet mekanizmasının yanlış işleyen çarklarını ıslâh etmeye çalışmıştır. Bir gazete haberi onu, "ilim ile idâreciliği birleştirmiş ve her sınıf halkla şahsen yaptığı temaslarla, halkın, memleketin ve devletin menfaatine matuf icraatıyla kendisini çok sevdimiş bir vali" (17) olarak tarif etmektedir.

Mesuliyet sahibi ve nemelâzımcılığa düşman bir idârecidir. "Aman canım, âlemi ıslah etmek, fenalıkları ortadan kaldırmak bana mı düştü", "etliye sütlüye karışmadan verilen sandalyeye oturarak aybaşılarında tıkr tıkr maaş almak varken, insanın kendini tehlikelere atması budalalıktır, aptallıktır", "el için yanma nâra, yak çubuğunu keyfini ara" gibi sözlerle ifadesini bulan anlayışların amansız düşmanı olduğunu, onlarla mücadele ettiğini söyler ve yazar (18). Ona göre devletle halkın arasını açan bu sakat anlayışlardır. Böyle anlayışların doğurduğu nemelâzımcılık ve kırtasiyecilik Bardakçı'nın ifadesiyle "hepimizi her an zehirli kolları arasında kıvrandırır, öldürmez fakat süründürür" (19). Bardakçı, halka hizmete engel teşkil eden kırtasiyecilik hakkında şu tespitlerde bulunur; "Hükümetler, meclisler tarafından hazırlanıp kabul edilen kanunlar, millî bünyeye uygun olabilir. Fakat, bunları tatbik edecek memurlar, lâzım olduğu kadar liyâkat ve kifâyeti haiz değillerse, herhangi bir sebeple câmiaya karşı kin besliyorlarsa, yahut milliyet, ırk, din, mezhep, fikir, menfaat ayrılıkları gibi bahanelerle câmianın zararına, kaderine, faydasına, sevincine karşı lâkayd kalıyor, ilgi göstermiyorlarsa (neme lâzım) demeyi itiyat edinmişlerse, veya seksen kocalı kadın gibi, seksen çeşit âmirin birbirine uymayan emirleri, adlarını bile öğrenip hıfz etmeye imkân kalmayacak derecede çoğalan kanunların, nizamların talimatların, teşkil ettikleri korkunç yığınlar karşısında ne yapacaklarını şaşırarak apışıp kalmışlarsa milletin akibeti yine felâkettir" (20) der.

Bardakçı'nın idâreciliği, vatandaşıma güven esasına dayanmaktadır. O kadar ki, devletin karşısında gibi görünen, töhmet altında bulunan şahıslara bile kefil olma yürekliliğini gösterebilmiştir (21). Bunu millî birliğin sağlanmasında bir zarûret olarak telâkki etmiştir. İdâresi altında bulunup, kendilerine dar günlerinde yardım elini uzattıkları da onun bu itimadını haksız çıkarmamıştır.

Bardakçı'nın her alanda halkla olan yakınlığını, "Konya'da Bir Garip Evlenme" başlıklı bir gazete haberi daha iyi anlatmaktadır. Habere göre Yarma Nahiyesi'nin İsmilli* Köyü'nden 1912 (1328) doğumlu Abdullah oğlu Osman isimli bir şahıs valinin ma-

16) Cumhuriyet, 11.06.1933, sf. 2.

17) Cumhuriyet, Ayn. yer.

18) Devşimlerle, sf. 98.

19) Aynı eser, sf. 86.

20) Aynı eser, sf. 91.

21) Bardakçı, "Millî Mücadele'de Ankara'da Partizanlar", Yakın Tarihimiz, C.II, sf. 61 Bizde, sf. 50-51. Devşimlerle, sf. 192 vd. (Bardakçı'nın Millî Mücadele sırasında, Ankara'da Kuvâyı Milliye aleyhinde oldukları bildirilen sahipsiz bazı kimselerle, Diyarbakır'da Hacı Hamit isimli bir kürek mahkumuna kefil olması.)

*) Kaynaktaki İsmilli adıyla geçen köy, bugün Konya'da İsmil Köyü diye anılmaktadır.

kamına çıkar ve "Ben evleneceğim, sen valisin beni evlendir" der. İlk önce şaşırın Bardakçı, birisini bul da isteyelim derse de, Osman bulamadığını, bulamayacağını anlatır. Bardakçı, bu iş için Konya'yı iyi bilen bir memurunu görevlendirir. Bir kız bulunur. Bu sefer Osman kızı ille de göreceğim, görmeden evlenmem, diye tutturur. Kızı gösterirler, gördükten sonra Osman kızı istemez. Sonunda Keçeci Mehmet Ağa'nın kızı Miyâse Hanım'la evlenmeye razı olur. Görücülüğü ve dünürlüğü Vali Bey'in Hanımı tarafından yapılır. Düğün masrafları da Vali Bey tarafından karşılanır (22).

Her halde dudaklarda gülümsemeye yol açacak bu satırlar, Vali Bardakçı'nın halka teklifsiz yaklaşımının ve halkla bütünleşmesinin eşsiz bir misâli olsa gerektir.

Fikrî ve Dinî Yapısı

Bir eserinin başına devrin başvekillerinden, Şükrü Saraçoğlu'nun "Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız" (23) sözünü alarak fikriyatını ifâde etmiştir. O, bir Türk Milliyetçisi'dir.

Bardakçı, devletin buhranlı devirlerinden ve bu devrelerdeki fikir akımlarından oldukça etkilenmiştir. Buhranlı devirlerin tesirleri onu, Osmanlı ve Osmanlı Tarihi hakkında yanlış ve subjektif değerlendirmelere yöneltmiştir. Osmanlıların Türk düşmanı bir politikanın sahibi olduğu, hiç bir makam ve mevkiye Türk'ü getirmek istemediği (24), ayrıca halkın da Osmanoğullarına ve idâresine düşman olduğu kanaatindedir (25). Bu düşünceler Bardakçı'yı devletin başına gelen her felâketin sorumluluğunu, -kendi ifadesiyle- Osmanoğullarında hâkim devşirme ve sığıntılara (26) yüklemeye kolaycılığınâ düştürmüştür.

Devrin tarih tezlerinden de çok etkilenmiştir. Moğol asıllı Cengiz Han Türk kabul edilerek methedilirken, Cengiz'e karşı duran Harezmi Devleti idârecileri suçlanmıştır (27). Hititleri Türk kabul etmiş ve Anadolu'yu beşbin yıllık Türk yurdu olarak vasıflandırmıştır (28). Bardakçı'daki bu fikirler, o devrin bilhassa Türkçü aydınlarının benimzedikleri görüşlerdir.

Çok partili demokratik hayattan yanadır. Milletine sonsuz inancı ve güvenci vardır. "Türk Milleti'nin yer yüzünün en demokrat, her şeyde olduğu gibi siyasette de en olgun milleti olduğunu" belirtmek maksadıyla Bizde Siyâsî Partiler adlı eserini kaleme aldığını söylemektedir. "Türk Milleti siyâsî rûste ermediği için vasiye muhtaçtır, çok partili hayatı hazmedemez" tezini ortaya atanlara şiddetle karşıdır (29). Buna bağlı olarak idâre anlayışı da günümüzün idârecilerine rehber olabilecek nitelikte gelişmiştir. O, makam sahiplerine şöyle seslenmektedir: "... unutulmamalıdır ki, amme hizmetleri ifâsına mahsus makamlarda yalnız gururun, azametinin, hasis, sefil zevklerini, hazlarını arayanlar, bu mevkiilerin hakikâtte insanın her hareketini kayd altına alan, korkunç zincirler olduğunu farketmeyenler, her hareketinin her dakikasının hesabını vermeye mecbur olduklarını unutanlar, o makamları işgal edince artık kendilerinin değil umumun malı ol-

22) M. Aysel, "Konya'da Bir Garip Evlenme", Cumhuriyet, 25.11.1934, sf. 7.

23) Devşirmelerle..., adlı eser. Şükrü Saraçoğlu bu sözü, 5.8.1942'de Meclis'te I. Saraçoğlu Hükümeti'nin Programı'nda zikretmiştir. Bkz. Haz. Nuran Dağlı-Belma Aktürk, Hükümetler ve Programları, (1920-1960) C.I, sf. 105. Ankara 1988. Bardakçı, milliyetçi olmakla beraber ırkçı olmadığını ifâde etmekte, şöyle demektedir: "Biz Türkler ırkımızı milliyetimizi çok severiz. Fakat tarihimizin hiç bir devrinde ırkçılık siyâseti gütmelik. Gütmeyi hatta aklımızdan bile geçirmedik. Milliyetçilik bahsinde de asla taassuba düşmedik." Bizde, sf. 61.

24) Devşirmelerle, sf. 29.

25) Anadolu, sf. 38.

26) Devşirmelerle, sf. 5-6-85.

27) Anadolu, sf. 39.

28) Ayn. eser. sf. 104-105.

29) Bizde, sf. 3-4-5 (Önsöz'den).

duklarını, her yeni hak ve salâhiyetin hakikatte bir vazife olduğunu, hakların karşılıklı bulunduğunu, hakimiyetten bir kısmının, bir cüzünün tatbik ve icrasına memur olunca o hakimiyete tabi olacakların, onun itidal ve adaletle tatbikini istemek hakkına malik bulduklarını hatırlarından çıkarırlar bedbahtlığa, felakete namzettirler" (30).

1945'te yazdığı bir eserin Roma İmparatorluğu'ndaki bazı olayları anlatıyormuşçasına gününe telmihli şu sözleri oldukça ilgi çekicidir. "Adeta tanılaşmışlardı. Her sözlerinin isabetin ve her hareketlerinin kerâmetin ta kendisi olduğunu inanır ve pek tabii olarak her işe karışır olmuşlardı. Sözlerine, hareketlerine herkes tarafından lebbeyk denilmeli, liyâkatlı, dirayetli ve milletin gözüne girebilecek kabiliyette olan kimseler bir köşeye çekilip sinmeliydi" (31).

Alevilik, Ahilik, Bektaşılık adlı eserinde Türklerde dinî taassubun olmadığını tafsilatıyla anlatan Bardakçı, samimi bir müslümandır. Dinî meseleler üzerinde de kafa yormuş tasavvuf ile ilgili iki eser vermiştir. Tasavvufu ilgili eserini şu hükümle bitirir. "Kişi kendisi için ölüm olmadığını anlayınca, ölüm korkusundan ve her şeyin kendisi bulunduğu, harice ihtiyacı bulunmadığını da kavrayınca, bütün boş heves ve arzularından kurtulacaktır. Bu iki sebep yani maddî ve manevî bütün ızdıraplarımızın, şahsî menfaat, kin, nefret, husumet, haset, çekememezlik duygularının mevki, makam, nüfuz, ünvan hırslarının kaynakları olan ölüm korkusu ve arzu ortadan kalkınca elem ve ıstıraplarımızdan, hüzüün ve kederlerimizden eser kalmayacak ve insan mutlak hürriyete ve ebedî saadete kavuşacaktır. Cihânı yalnız ve yalnız sevgi havası kaplamış bulunacaktır" (32). Bir eserinin kapağında ise mânevî duyguların yoğunluğu içinde şu soruyu sormaktadır. "Biz fâniler, yıkılışını daha iyi görmek için mi gurur ve azamâtımız binâsını göklere kadar yükseltmeye çalışırız? Kudret ve nüfuzumuzu daha talihi ellere geçsin de, kendi aleyhimize kullanılsın diye mi durmadan artırmak için uğraşır didiniriz?" (33)

Matbuat Hayatı ve Eserleri

Bardakçı çok düşünen, dolayısıyla devrinin çok yazan insanlarından. Çorum Valiliği sırasında kitaba, kütüphaneye ve araştırmaya verdiği değer, o yörenin halkı tarafından farkedilerek, kendisine "Kitaplı vali" ismi verilmiştir (34). Uzmanlaşmaya önem vermiş, vazife yaptığı vilâyetlerde, riyâseti altında ilim ve idâre adamlarından müteşekkil heyetlerle çalışmıştır (35). Bu yapıda bir idâre adamı olan Bardakçı'nın genç yaşta emekli edilmesiyle birlikte boş oturması düşünülemezdi. 1942-1945 yılları arasında Yeni Babacan ve Babacan adlarıyla anılan bir siyâsî gazete çıkardı. Yeni Sabah ve Vatan gazetelerinde yazarlık yaptı. İstanbul'da Tasavvuf Ankara'da Sohbet adlı tasavvufî dergiler yayınladı (36). Ayrıca Yakın Tarihimiz adlı haftalık dergide, tespit edebildiğimiz,

30) Devşimlerle, sf. 127.

31) Geçmişte, sf. 6.

32) Modern, sf. 39.

33) Geçmişte... adlı eser.

34) Cumhuriyet, 11.06.1933, sf. 2.

35) Cumhuriyet, 09.09.1933, sf. 5.

36) Çankaya, sf. 1222. İl No'lu S.D. (Bardakçı'nın çıkardığı siyâsî gazete Çankaya'nın eserinde Babacan ismiyle geçmekte, altı yıl kadar gazetenin çıkarıldığı yazılmaktadır. İçişleri Bakanlığı Arşivi'ndeki sicilde ise gazete ismi Yeni Babacan olarak belirtilmektedir. Tespit olunduğuna göre, gazete 1942 yılı sonu ile 1945 tarihleri arasında yayınlanmıştır. Yeni Babacan ismiyle dört sahife hacminde haftada iki (Salı-Cuma) gün çıkan gazete 8 Haziran 1943'ten itibaren Babacan ismiyle yayınlanmaya başlamıştır. Gazetenin çıkışında sahibi ve umum neşriyat müdürü Cemal Bardakçı, müessisleri Taceddin C. Öney- C. Bardakçı olarak görülmektedir. 1945 yılı içinde sahibi ve başmuharrir C. Bardakçı, idâreci ise eşi Nuriye Bardakçı olmuştur. "Siyâsî Halk ve Köylü Gazetesi" ifâdesiyle çıkan gazetenin tarihi aslında biraz daha eskidir. Babacan Gazetesi 1928-1929 yıllarında mes'ul müdür Emin Refik denetiminde, aynı mizanpajla haftada iki (Pazartesi-Perşembe) gün yayınlanmıştır. Böylelikle C. Bardakçı, 1928-1929 yıllarında yayınlanan bir gazeteyi canlandırmıştır. Meclis Kütüphanesi'nde nüshaları eksik olup, kataloglara da Dergi diye geçirilmiştir.)

Millî Mücadele ile ilgili -hatırat türünde- iki makalesi çıktı. "Atatürk'ün Ankara'ya İlk Gelişi" ve "Millî Mücadelede Ankara'da Partizanlar" başlıklı bu makalelerde ilgi çekici bilgiler vardır (37).

Bardakçı'nın eserleri genellikle bazı tarih bilgilerinin yanında hatıralarını ihtivâ etmektedir. Yaşadığı hadiseleri bilgi ve düşüncelerle süsleyerek, tahlilci bir yaklaşımla izah etmeye çalışmıştır. Dolayısıyla eserlerinde, telif bir eserdeki ilim disiplini görülmediği gibi birbirinin aynı olan kısımlar vardır (38).

Eserleri sırasıyla şunlardır:

1- Anadolu İsyanları, İstanbul, 1940, 287 sahife (Dipnotda kısaltılmış şekli Anadolu,)

2- Devşirmelerle Sığıntılardan ve Mütegalibeden Neler Çektik, Bolu, 1942, 224 sf. (Dip. kıs. şek. Devşirmelerle)

3- Kızılbaşlık Nedir, İstanbul, 1945, 108 sf. Bu eser, Millî, Tarihî, Dinî, İktisadî Bakımlardan Alevilik, Ahilik, Bektaşilik ismi altında 1950'de Ankara'da tekrar basılmıştır. İkinci baskısı 104 sahifedir. (Dip. kıs. şek. Alevilik)

4- Bizde Siyâsî Partiler, İstanbul, 1946, 112 sf. (Dip. kıs. şek. Bizde,) Bu eserin ismi bir başka kaynaktan, Toprak Davasından Siyâsî Partilere şeklinde geçmektedir. Basım yılı da 1945 olarak verilmiştir (39). Bu tenakuzun sebebi şudur: Kitabın ilk formları piyasaya çıkmadan sekiz ay önce 1945'de basılmış, fakat araya giren bir takım imkânsızlıklar yüzünden 1946'da tamamlanarak piyasaya çıkmıştır. Eserin ilk basılan iç formasındaki kapakta, Toprak Davasından Siyâsî Partilere, İstanbul 1945 ibaresi bulunmaktadır. Fakat piyasaya çıkarken, ismi ve tarihi, Bizde Siyâsî Partiler, İstanbul, 1946 şeklinde düzeltilmiştir.

5- İnsanda Nefsin Mahiyeti ve Bu Sırrın Çözümü, Şeyh'ül Ekber Muhiddin İbnî Arabî'nin "Nefsini Bilen Rabbini Bilir" Hadisi Şerifini Şerheden Risale-i Ehadiyesi, 2. Baskı, Ankara 1961, 36 sf. Bu eseri Türkçeleştiren Bardakçı, eserin ilk baskısını 1948'de Ankara'da yapmıştır. 2. Baskıya Arabî'nin hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkında bilgi veren bir kısım da eklemiştir (40). Türkçeleştirmeyi Mürâlay Recep Ferdi'nin tercümesini esas alarak yapmıştır.

6- Geçmişte Bir Partinin Yıkılışı ve İbret Levhaları, Ankara, 1961, 52 sf. (Dip. kıs. şek. Geçmişte,)

7- Modern Fizik ve Tasavvuf Karşısında Ruh ve Ölüm, Ankara, 1961, 39 sf. (Dip. kıs. şek. Modern,)

Emekli Edilmesi ve Vefatı

Bardakçı, Atatürk'ün vefatı ile birlikte, alelacele, en verimli çağında emekli edilir. Bu olayı tasfiye olarak değerlendirmek daha doğru olur. Çünkü, zamansız ve isteği hariçinde emekli edilmiştir. Bardakçı, 13.07.1943' tarihinde bir dilekçe ile, emeklilik kararında isâbet olmadığı gerekçesiyle İçişleri Bakanlığı aleyhinde Şûrâ-yı Devlet (Danıştay) nezdinde dâva açar. Şûrâ-yı Devlet emekliliğin hemen sonrasında, doksan gün içinde dâvaya müracaat etmediği için, mürûru zaman vukûunu ileri sürerek dâvanın red-

37) Bardakçı, Yakın Tarihimiz, C.I, sf. 105-106-107. C.II, sf. 61-62. Çankaya eserinde bu makalelerden faydalanmış ve aynı derginin C.IV, sf. 356'sını da referans olarak vermiştir. İlgili ciltte ve sahifede Bardakçı'nın kaleme aldığı herhangi bir makale yoktur.

38) Devşirmelerle..., adlı eser ile Bizde..., adlı eserin içinde bir çok ortak bahis (birbirinin aynı) vardır.

39) Çankaya, sf. 1223.

40) Muhyi'd Din Arabî hakkında geniş bilgi için bkz. Ahmet Ateş, "Muhyi'd Din Arabî" mad. İ.A. C.VIII, 2. Bs. İstanbul 1971, sf (533-553). Nihat Keklik, Muhyi'd Din İbn ül-Arabî, İstanbul 1966.

dine karar verir (41). Çok uzun bir emeklilik hayatı geçiren Bardakçı, 6.6.1981 tarihinde 94 yaşında Ankara'da vefat etmiş (42), ve Cenazesi Cebeci Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir (43).

Fransızca'yı iyi derecede bilen Bardakçı, iki kız, bir erkek evlât babasıdır (44).

NETİCE

Netice olarak şunu ifâde edebiliriz ki, Bardakçı Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş döneminde yalnız idârecilikle de kalmayarak, kalemi ile de Türk Kültürü'ne hizmet etmiş bir vâlimizdir. Bugünkü idârecilerimizin ve gençlerimizin de Bardakçı'dan öğreneceği çok şeyler vardır. Bilhassa vatan topraklarımızın Güneydoğusu'nda cereyan eden bazı hadiselerle çözüm arayan devlet adamlarımız ve idârecilerimiz, onun eserlerini mutlaka okumalıdır. Millet'in içine lâik-antilâik, Türk-Kürt, Alevî-Sünnî tefrikası sokmaya çalışanlarla mücâdele edebilmek için, Bardakçı'nın Millî Mücâdele sırasında ve sonrasında bölücülüğe ve tefrikacılığa karşı verdiği mücâdeleyi çok iyi bilmek gerekir. Bugün onun bu konulardaki yazılarını okurken, dünü yaşıyormuş hissine kapılır, emperyalist devletlerin topraklarımızda yürüttükleri faaliyetlerin üslup ve metodunun dünden bugüne pek farklılık göstermediğini müşâhade edersiniz.

Millet'e hizmeti geçmiş idâre ve devlet adamlarını unutmamayı, onların bilgi, görgü ve tecrübelerinden azamî ölçüde istifâde edebilmeyi, devlet ve milletimizin bekâsı açısından zarurî görmekteyiz. Ruhu şâd olsun.

---

41) 118 No'lu S.D.

42) Aynı yer.

43) Hürriyet, sf. 12, Tercüman, sf. 14, Cumhuriyet, sf. 9 (6.6.1983)

44) 118 No'lu S.D. Çankaya, sf. 1222.

Ali Cemal Bardakçı'nın 22 Ocak 1932'de Çorum Valisi iken çekilmiş bir fotoğrafı.

سؤال	جواب
<p>۵ - بولدی بی ماوردینلردن انفصال وقوعوش ایسه اسباب حقیقی سی و بالآخره جواز استندمام قراری آلوب المدی کرک بولردن و کرک و طیفه ماوردسته قالی ایجان اسوالدن مولولای تحت محاکمه الینس ایسه نتیجه نه حکم صادر اولدی بی جزا کوردوب کورهدیکی</p>	<p>بیر قلمیم نلار نلار انصالح وقوعی سدر حکمتی کدیله لزم</p> <p>۱۸۴۲ ۱۸۴۰</p> <p>ایزور خولک مازات اسوالیم</p> <p>۱۸۴۲ ۱۸۴۰</p>

TERCEME-İ HAL VARAKASI

İsmim Ali Cemâl'dir. Lakabım Bardakçı-zâde'dir. Pederimin ismi Osman Hakkı'dır, tüccardır.

Burhaniye

Burhâniye Mekteb-i Rüşûsinde, Bursa İdâdisinde ve Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâne'de tahsil ettim. Bu mekteplerden aldığım şehadetnâmelerin sûretleri rabt edilmiştir. Lisân-ı Maderzâdım olan Türkçe'den maâdâ Fransızca'ya da vâkıfım. Bu lisanda tekellüm ve tercüme kâdirim.

Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâne'den ba-Şehadetnâme neş'et ettikten sonra, Bursa Vilâyeti Maiyetine memur edildim. Burada İkmâl-i müddet tetâyür ettikten sonra, İstanbul'da ihtiyâr-ı ikâmetle, üçyüzotuz senesi Haziranına kadar ticaretle işigâl eyledim. O sene Temmuzunda Çifteler Nahiyesi Müdüriyetine, bâdehû terfien Mihallıçık Kaymakamlığına oradan naklen Kalecik Kaymakamlığına ve buradan da keza naklen Haymana'da onbir ay ifâ-yi vazife eyledikten sonra, Çorum Mutasarrıflığı vekâletine tayin buyruldu. 13 Mayıs 1336'da asâletim icrâ buyruldu. Bu memuriyetlerde müddet-i hudmetim ile aldığım maaşlar miktarı sûretleri merbût mazbatalarda munderiçdir. Haymana Kaymakamlığında bulunduğum sırada İstanbul Hükümeti ile ilk kat-i münâsebât üzerine iki ay kadar Ankara Polis Müdüriyeti vezâifini vekâleten ifâ eyledim. 13 Şubat 1335 tarihinde dördüncü rütbeden bir kıt'a Mecidi Nişanı ile talûf buyruldu.

Bulduğum memuriyetlerde infisâlim vukû bulmamıştır. Taht-ı muhâkemeye alınmadım.

2 Eylül 1336

İş bu varakayı bizzat imlâ ettim.

Çorum Mutasarrıfı Ali Cemâl (Mühür).

VEFAT

Burhaniyeli mücahidlerden Hakkı Bey ve Ayşe Hanım'ın oğulları, Kurtuluş Savaşı'nın ilk Ankara Emniyet Müdürü, Konya Valiliği'nden emekli, en yaşlı Mülkiyeli, İstiklal medalyası sahibi, merhume Nuriye Bardakçı'nın aziz eşi, Suzan Süslüoğlu, Sayhan Maro ve İlhan Bardakçı'nın babaları, merhum Vecihi Süslüoğlu, Hayati Maro ve Tulay Bardakçı'nın kayınpederleri, Murat Bardakçı, Suna Behzed Uzer, Sumer Süslüoğlu'nun, Ela-Sönmez Köksal'ın ve Lale-Alli Akatlı'nın dedeleri, Tunç, Ömer, Demir, Tulin, Gizem, Turna ve Mert'in büyük dedeleri.

CEMAL BARDAKÇI

6 Haziran 1981 günü Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Aziz naası 6 Haziran 1981 Pazartesi günü öğle namazını müteakip Maltepe Camii'nden kaldırılacak ve Cebeci Mezarlığında toprağa verilecektir. Allah rahmet eylesin.

Allesel adına: İLHAN BARDAKÇI

Bardakçı'nın vefat ilânı 8 Haziran 1981 tarihli Hürriyet, Tercüman ve Cumhuriyet gazetelerinde yer almıştır. Bunlardan Hürriyet Gazetesi'nin 12. sahifesinde yer alan vefat ilânının fotokopisi yukarıda verilmiştir.